

Z życia organizacji

Dojrzałość dobrze zaprojektowana

Fundacja „Perspektywa” realizuje projekt współfinansowany przez Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej w ramach Rządowego Programu na rzecz Aktywności Społecznej Osób Starszych na lata 2014-2020 pn.: „DOJRZAŁOŚĆ DOBRZE ZAPROJEKTOWANA – PROGRAM ROZWOJU JAKOŚCI USŁUG OPIEKUŃCZYCH W WOJ. WARMIŃSKO-MAZURSKIM”.

Fundacja zaprasza osoby chętne do udziału w projekcie. Uczestnikami projektu mogą być osoby, które spełniają poniższe kryteria: w chwili złożenia formularza zgłoszeniowego mają ukończone 60 lat; zamieszkują lub pracują na terenie województwa warmińsko-mazurskiego; zapoznają się z regulaminem projektu. Udział w projekcie jest bezpłatny, więcej na: <http://www.ocop.olsztyn.pl/?group=ocop&page=news&grupa=5&id=2748>.

Minister Sportu i Turystyki ogłosił dodatkowy nabór wniosków w ramach programu „Sport Wszystkich Dzieci”.

Dodatkowy nabór wniosków dotyczy następującego zadania: wspieranie organizacji imprez sportowych dla dzieci i młodzieży – wysokość środków w naborze 3 000 000 zł. W ramach dodatkowego naboru wniosków zadanie może być realizowane wyłącznie w okresie od 1 sierpnia do 31 grudnia 2016 roku (dodatkowy nabór nie dotyczy podzadania 4.a). Oferty należy składać do 19 sierpnia 2016 r. Szczegółowo o programie na stronie: Ministerstwa Sportu i Turystyki.

Program „Europa dla obywateli” – drugi nabór wniosków

Do 1 września 2016 r. samorządy i reprezentujące je jednostki i organizacje mogą składać wnioski o dofinansowanie europejskich projektów w obszarze zaangażowania demokratycznego i obywatelskiego w ramach Komponentu 2. programu „Europa dla obywateli”, Działanie 2.1. Partnerstwo miast oraz Działanie 2.2. Sieci miast. Szczegóły na stronie: europadlaobywateli.pl/nabor-2016-2/

Cd. na str. 2

DONOSICIEL pozarządowy

Biuletyn olsztyńskich organizacji

Rok 9, nr 7/96, sierpień 2016

www.ocop.olsztyn.pl

Motywacja klucz do sukcesu?

Za nami dwuczęściowe warsztaty z motywacji, które odbyły się w Olsztyńskim Centrum Organizacji Pozarządowych pn.: **Motywacja klucz do sukcesu? i jak skutecznie zmotywować się do działania?**

Praca, nauka, studiowanie, realizowanie zainteresowań czy uprawianie sportu. Z pozoru wydają się to prozaiczne działania, ale do ich realizacji każdy z nas potrzebuje odpowiedniego poziomu motywacji, który wynika z osobowości i determinacji do osiągnięcia celu. Czym jest Reiss Motivation Profile? to naukowo opracowane podejście do motywacji człowieka. Metoda została opracowana w Stanach Zjednoczonych przez prof. Stevena Reissa, cenionego eksperta z dziedziny psychiatrii i psychologii klinicznej.

16 motywatorów życiowych:

władza, niezależność, ciekawość, uznanie, porządek, gromadzenie, honor, idealizm, kontakty społeczne, jedzenie, piękno, rewanż, status, rodzina, aktywność fizyczna, spokój.

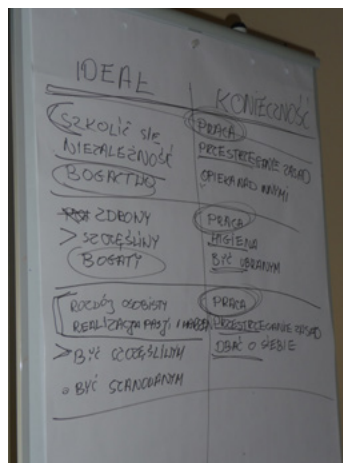
Motywatory życiowe to uniwersalne, potwierdzone naukowo impulsy, które motywują do działania i określają indywidualną osobowość. Ich uniwersalność oznacza to, że motywują one wszystkich ludzi. Każdy z nas w większym lub mniejszym stopniu jest motywowany przez wszystkie 16 motywatorów, ale w innym natężeniu.

Motywacja 3.0

Motywację można podzielić na wewnętrzną i zewnętrzną. Wewnętrzna płynie ze środka i jest efektem niezaspokojonych potrzeb, a zewnętrzna wynika ze społecznych norm oraz systemu kar i nagród, metoda tzw. „kija i marchewki”. Na wewnętrzną motywację wpływa ogromna ilość czynników, ale niektóre z nich można uznać za kluczowe. Daniel Pink w swojej książce „Drive” pisze, że motywacja

foto: Małgorzata Paprocka

sprowadza się do trzech najważniejszych elementów:

1. Autonomia, czyli możliwość podejmowania decyzji, co? Kiedy? Jak robimy?
  2. Mistrzostwo, czyli pragnienie nieustannego rozwoju w czymś, co jest dla nas ważne,
  3. Sens, czyli pragnienie robienia rzeczy w służbie czegoś większego niż my sami.
- Autonomia to punkt w Twoim życiu, w którym wiesz, że jesteś w pełni samodzielny w kierowaniu swoimi działaniami. Masz swobodę życia tak

jak chcesz, możesz więc w sposób adekwatny odpowiadać na swoje potrzeby i pragnienia. Kolejnym elementem zachowania jest mistrzostwo, które jest ściśle powiązane z zaangażowaniem w to, co się robi. Mistrzostwo to efekt przyjemności płynącej ze stawiania się w czymś coraz lepszym. Gdy czujemy, że robimy w czymś realne i widoczne postępy, nasza motywacja wzrasta. Należy pamiętać o odpowiedniej wielkości wyzwania. Wyzwania, jakie powinny być stawiane ludziom, nie powinny być ani zbyt łatwe, ani zbyt trudne. Zadanie, które wykracza nieznacznie ponad poziom obecnych umiejętności pracownika, pozwala mu się wykazać, zmusza do wysiłku, a wysiłek, który pracownik musi włożyć, aby je wykonać, stanowi nagrodę samą w sobie. Istotne jest, aby zadania, przed jakimi stają ludzie, były dopasowane do ich możliwości. Trzecim elementem motywującego środowiska pracy są jasno wyznaczone cele. Osoby, które wykonują swoje zadania dla jakiegoś wyższego celu, są w stanie osiągnąć więcej od innych. Ludzie chcą, aby cele do których dążą przynosiły korzyści nie tylko im, ale również przyczyniały się do czegoś większego.

Olsztyńskie Centrum Wolontariatu „Spinacz” & Fundacja „Serapian”

Wolontariusze/wolontariuszki z Olsztyńskiego Centrum Wolontariatu „Spinacz” wspólnie z Fundacją „Serapian” wykonują prace remontowe na rzecz Przedszkola Archidieźjalnego w Olsztynie. Serdecznie zapraszamy osoby, które w dniu 13 sierpnia chcą do nas dołączyć i zostawić swój namacalny ślad w przedszkolu dla dzieciaków. Uśmiech dziecka bezcenny :-). Zbiórka 13 sierpnia McDonald (przy ul. Szrajbera), godz. 10.00. Zapraszamy.

Bezpłatne porady w Urzędzie Miasta Olsztyna

Nieodpłatną pomoc prawną można uzyskać również w Urzędzie Miasta Olsztyna, ul. Wyzwolenia 30, pok. 19 tel. 527-31-11. Punkt bezpłatnej pomocy prawnej prowadzony jest przez Fundację „Inicjatywa Kobiet Aktywnych”. Pomoc prawną świadczona jest od poniedziałku do piątku w godz. 8.00-16.00. Pomoc prawną mogą uzyskać tylko osoby określone w ustawie (ustawa z dnia 5 sierpnia 2015 r. o nieodpłatnej pomocy prawnej). Zapraszamy.

Bezpłatne doradztwo dla NGO

Olsztyńskie Centrum Organizacji Pozarządowych oferuje bezpłatną pomoc przy przygotowaniu ofert konkursowych. Organizacje zainteresowane są ofertą proszone są o kontakt: ocop.olsztyn@gmail.com, lub tel. 503-680-500. Bezpłatne doradztwo można również uzyskać w zakresie: rozliczania ofert z realizacji zadań publicznych oraz pisania i rozliczania projektów. Osoby zajmujące się w organizacji sprawami księgowymi i finansowymi zapraszamy do skorzystania z bezpłatnego doradztwa we wtorki godz. 17-18.

Doradztwo jest organizowane przez Związek Stowarzyszeń „Razem w Olsztynie” w ramach projektu „Olsztyńskie Centrum Organizacji Pozarządowych” realizowanego przy współudziale finansowym Gminy Olsztyn.

Bezpłatne porady Fundacji FIKA

Fundacja Inicjatywa Kobiet Aktywnych zaprasza do OCOP przy ul. Tarasa Szewczenki 1 na bezpłatne porady prawne w środy w godz. 11-14 oraz w piątki w godz. 11-14 na porady prawne i mediacje. Tel. 505-344-605.

Cd. na str. 4

Gdzie szukać pieniędzy (dotacji, grantów, pożyczek) na realizację działań społecznie użytecznych w Polsce?

Prezentujemy listę krajowych organizacji i instytucji, które przyznają dotacje na różnego rodzaju inicjatywy podejmowane przez mieszkańców społeczności lokalnych. Każda instytucja przyznająca dotacje (tzw. granty) ma swoje zasady i procedury pracy oraz wsparcia. Każda z nich ma także swoje priorytety wsparcia finansowego, które wynikające z jej własnych celów statutowych. Te priorytety mogą ulegać zmianie, bo ciągle pojawiają się nowe potrzeby i problemy społeczne, a instytucje grantodawcze próbują na nie reagować.

Fundacje grantodawcze – edukacja, kultura, dzieci i młodzież

Fundacja BGK im. Jana Kantego Steczkowskiego
<http://www.fundacja-steczковского.pl>

Fundacja im. Leopolda Kronenberga
<http://www.kronenberg.org.pl>

Fundacja J&S Pro Bono Poloniae
<http://www.jsprobono.pl>

Fundacja Kultury
<http://www.fundajakultury.pl>

Fundacja na rzecz Nauki Polskiej
<http://www.fnp.org.pl>

Fundacja Orange
<http://fundacja.orange.pl>

Fundacja Polsat
<http://www.fundacijapolsat.pl>

Fundacja PZU
<http://pzu.pl/index.php?node-id=517>

Fundacja Wspólna Droga – United Way Polska
<http://www.unitedway.org.pl>

Polska Fundacja Dzieci i Młodzieży
<http://www.pcyf.org.pl>

Fundacje grantodawcze – wsparcie rozwoju społeczeństwa obywatelskiego

Akademia Rozwoju Filantropii w Polsce
<http://www.filantropia.org.pl>

Fundacja Edukacja dla Demokracji
<http://www.edudemo.org.pl>

Fundacja Forda
<http://www.fordfound.org>
<http://www.eurodesk.pl>

Fundacja im. Stefana Batorego
<http://www.batory.org.pl>

Polsko-Amerykańska Fundacja Wolności
<http://www.pafw.pl>

Fundacje grantodawcze – rozwój obszarów wiejskich, ochrona środowiska

Fundacja Wspomagania Wsi
<http://www.fww.org.pl>

Fundacja Fundusz Partnerstwa
<http://www.ffp.org.pl>

Fundacja Nasza Ziemia
<http://www.naszaziemia.pl>

Fundacje grantodawcze – współpraca międzynarodowa

Fundacja im. Konrada Adenauera
<http://www.kas.pl>

Fundacja Karpacka
<http://www.carpathianfoundation.org>

Fundacja Roberta Boscha
<http://www.bosch-stiftung.de>

Fundacja Współpracy Polsko-Niemieckiej
<http://www.fwpm.org.pl>

Fundacja Współpracy Polsko-Ukraińskiej PAUCI
<http://www.pauci.org/pl/>

Program „Partnerstwo Inicjatyw Społecznych”
<http://www.batory.org.pl/pis/index.utf8.htm>

Polsko-Niemiecka Współpraca Młodzieży
<http://www.pnwm.org>

Program polsko-holenderski – Lokalne Projekty Kulturalne
<http://www.nlembassy.pl>
Lokalne Fundusze Grantowe

Nidzicki Fundusz Lokalny
<http://www.funduszlokalny.nidzica.pl>

Fundacja „Fundusz Grantowy dla Płocka”
<http://www.funduszgrantowy.plock.eu>

Fundusz Lokalny Masywu Śnieżnika
<http://www.flms.pl>

Prawne aspekty wolontariatu dotyczące wolontariuszy/wolontariuszek

Podstawą prawną wykonywania świadczeń jest umowa cywilno-prawna określana nazwą porozumienie wolontariackie/umowa wolontariacka. Podmioty, przedmiot wykonywanego świadczenia, zakres oraz okres współpracy określone są wspólnie przez korzystającego i wolontariusza/wolontariuszkę. Porozumienie musi zawierać również zapis dotyczący możliwości rozwiązania przez strony. Jeżeli świadczenie wolontariusza/wolontariuszki wykonywane jest przez okres dłuższy niż 30 dni porozumienie powinno być sporządzone na piśmie.

Podjęciem pracy wolontarystyczną należy znać swoje prawa i obowiązki wobec korzystającego.

Podstawowym prawem wolontariusza/wolontariuszki jest: zaopatrzenie z tytułu wypadku przy wykonywaniu świadczeń; poproszenie korzystającego z pomocy wolontariusza o potwierdzenie treści porozumienia, wydanie pisemnego zaświadczenia oraz opinii o wykonywaniu świadczeń; bycie informowanym przez korzystającego o przysługujących prawach

i obowiązkach; posiadanie informacji o ryzyku dla zdrowia i bezpieczeństwa; posiadanie bezpiecznych i higienicznych warunków pracy; pokrycie kosztów podróży służbowych i diet; ubezpieczenie od następstw nieszczęśliwych wypadków, jeżeli wolontariusz wykonuje świadczenie przez okres nie dłuższy niż 30 dni;

Wolontariuszowi/wolontariuszce mogą przysługiwać: świadczenia zdrowotne na zasa-

dach przewidzianych w przepisach o powszechnym ubezpieczeniu zdrowotnym; zwrot kosztów szkoleń; zwrot innych niezbędnych kosztów ponoszonych przez wolontariusza/wolontariuszkę;

Wolontariusz/wolontariuszka ma obowiązek: przestrzegać warunków porozumienia wolontariackiego; jeżeli z przepisów prawa wynika obowiązek posiadania kwalifikacji i spełniania wymagań odpowied-

nych do rodzaju i zakresu świadczonej pomocy, wolontariusz/wolontariuszka musi je posiadać; przestrzegać przepisów bhp; przestrzegać tajemnicy służbowej i etycznego zachowania.

Źródło:

Monika Falej „Efektywne zarządzanie wolontariatem”, Fundacja „Inicjatywa Kobiet Aktywnych” Fika Olsztyn 2011

Ustawa o działalności pożytku publicznego i wolontariacie (Dz.U z 29 maja 2003 r. nr 96, poz. 873, z póź.zm.)

Jak tworzyć treści atrakcyjne dla odbiorców NGO?

W dzisiejszych czasach sposób postrzegania informacji uległ radykalnej zmianie. Wiedzę zdobywamy w sieci, wykorzystując wyszukiwarki do znalezienia interesujących nas treści. O tym, co dzieje się na świecie, dowiadujemy się z mediów społecznościowych. Dlatego, by nasza informacja została zauważona, musimy pamiętać, że jej adresatem jest już nie tylko dziennikarz, ale przede wszystkim odbiorca końcowy, a komunikacja z nim musi wykorzystywać wyszukiwarki i media społecznościowe. Masz więc ok. 3-4 sekundy na to, aby przekonać odbiorcę do tego, że warto zapoznać się z Twoim tekstem. Natomiast 2-3 sekundy, aby wywrzeć na nim dobre wrażenie.

Prezentujemy kolejne materiały prasowe uczestników/uczestniczek szkolenia „jak tworzyć treści atrakcyjne dla odbiorców NGO?”

Lokalna Grupa Działania Stowarzyszenie „Południowa Warmia” obejmuje swoim zasięgiem 8 gmin położonych w Województwie Warmińsko-Mazurskim na terenie południowej i wschodniej części powiatu olsztyńskiego oraz północnej części powiatu szczywieńskiego, a są to gminy: Barczewo, Biskupiec, Giętrzwald, Kolno, Olsztynek, Pasym, Purda, Stawiguda. Obszar ten jest spójny terytorialnie, łączą go tradycje historyczne, kulturowe i przyrodnicze oraz pomysł na rozwój i chęć współpracy. Głównymi celami LGD Południowa War-

Tomasz Pilat oraz sekretarz Iwona Hudź podpisują umowę o warunkach i sposobie realizacji Strategii Rozwoju Lokalnego Kierowanego przez Społeczność (na lata 2014-2020)

mia są działania stymulujące zrównoważony rozwój obszarów wiejskich, sprawniejsze wykorzy-

stanie potencjału rozwojowego terenów wiejskich, poprawa ich konkurencyjności jako miejsca

zamieszkania i prowadzenia działalności gospodarczej, a także aktywizacja oraz współpraca lokalnych środowisk oraz działanie na rzecz poprawy stanu infrastruktury niezbędnej do prawidłowego funkcjonowania turystyki wiejskiej. Poprzez promocję obszaru i podejmowanych inicjatyw chcemy zachęcić kolejne osoby do aktywności na swoim terenie, wykorzystując tkwiący w nich potencjał w celu realizacji wspólnych zadań. Wspólny twórczy wysiłek daje gwarancję poprawy jakości życia oraz sytuacji gospodarczej naszej „małej ojczyzny”.

Maciej Wąsik

Z pomocy prawnej może skorzystać każdy. Zapraszamy.

OCOP wypożycza sprzęt...

Zapraszamy organizacje pozarządowe z Olsztyna i powiatu olsztyńskiego do wypożyczania w naszym Centrum: namiotów, rzutnika, ekranu, krzeseł, sztalug, skarbon do kwestowania, podgrzewaczy do wody itp. Kontakt: e-mail: sekretariat.ocop@gmail.com; tel. 503 680 500

...i książki

Olsztyńskie Centrum Organizacji Pozarządowych prowadzi bibliotekę, której zasoby dostępne są dla osób odwiedzających OCOP w godzinach otwarcia. Można też wypożyczyć książki do domu. Zachęcamy do korzystania z naszego księgozbioru. Staramy się go uzupełniać w miarę potrzeb i możliwości finansowych. Jesteśmy otwarci na sugestie dotyczące jego rozszerzania.

Zapraszamy do współredagowania DP

Redakcja „Donosiela Pozarządowego” wydawanego m.in. przez „Związek Razem w Olsztynie” dzięki dofinansowaniu z gminy Olsztyn zachęca działaczy olsztyńskich organizacji do współredagowania biuletynu. Informujcie i piszcie o swoich inicjatywach i nurtujących was sprawach. Mile widziani wsędobylscy reporterzy oraz dowcipni rysownicy. Kontakt: Małgorzata Paprocka, tel. 503-680-500.

OC Olsztyńskie Centrum
OP Organizacji Pozarządowych

DONOSICIEL
pozarządowy

„Donosiela Pozarządowy.

Biuletyn olsztyńskich organizacji”. Redaguje zespół, redaktorka odpowiedzialna Małgorzata Paprocka olsztynwolontariat@gmail.com DTP: Lik.

Wydawca: Związek Stowarzyszeń „Razem w Olsztynie”, Olsztyńskie Centrum Organizacji Pozarządowych, ul. Tarasa Szewczenki 1.

Donosiela Pozarządowy jest wydawany w ramach projektu „Olsztyńskie Centrum Organizacji Pozarządowych”. Zrealizowano przy współudziale finansowym Gminy Olsztyn.

Znajdźcie nas w postaci PDF na stronie www.ocop.olsztyn.pl

WROTA do innego świata

Jak podają źródła historyczne, szkoła w Lamkowie funkcjonowała już przed rokiem 15821. Jej istnienie zostało zagrożone dopiero w roku 1999, kiedy, w związku ówczesnym niżem demograficznym, w sposób istotny wzrosły koszty utrzymania szkolnictwa i w budżecie Gminy Barczewo zaczęło brakować pieniędzy na ten cel. Likwidację lamkowskiej placówki powstrzymało, na chwilę, nadanie jej w maju 1999r. imienia Franciszka Szczepańskiego i, związane z tym, ufundowanie sztandaru szkoły.

Szkoła na wsi ma do wypełnienia znacznie więcej zadań, niż analogiczna placówka w mieście. Jest dla lokalnej, wiejskiej społeczności swego rodzaju „centrum kultury”, w którego obrębie dzieją się najważniejsze dla tej społeczności wydarzenia. O roli takich szkół świadczy na przykład doświadczenia Hiszpanii, gdzie zaobserwowano wręcz wymieranie małych miejscowości po likwidacji zlokalizowanych w nich podstawówek. Bo kiedy we wsi nie ma szkoły, młode małżeństwa z małymi dziećmi nie osiedlają się tam, w trosce o dostęp swoich dzieci do edukacji. W Lamkowie i okolicy młodych – i nie tylko młodych – małżeństw z dziećmi w wieku szkolnym nie brakuje. A dla wielu z tych dzieci szkoła, działająca w okolicy miejsca ich zamieszkania, stwarza prawdziwą szansę zmiany swojego życia i porzucenia dziedziczonego przez pokolenia syndromu biedy i ogólnej niemożności.

Trzeba było zatem przygotować się na wypadek podjęcia jednak przez gminę decyzji o likwidacji lamkowskiej podstawówki. Powołane w tym celu w roku 2007 Stowarzyszenie Na Rzecz Edukacji Dzieci i Rozwoju Obszarów Wiejskich otrzymało nazwę: WROTA, ponieważ zadaniem tej wiejskiej placówki oświatowej jest otwieranie dzieciom z małych miejscowości symbolicznych „wrót” do innego świata. Świata, w którym osiąga się życiowy sukces dzięki wykształceniu i rozbudzonemu w szkole ambicjom.

W skład Niepublicznego Zespołu Szkół i Placówek „Edukacja dla Przyszłości” w Lamkowie wchodzi: Niepubliczne Przedszkole „Warmińska Bajka” i Niepubliczna Szkoła Podstawowa im. F. Szczepańskiego, a od roku szkolnego 2015/2016 także Niepubliczne Gimnazjum im. „Gazety Olsztyńskiej”. Zespół jest niekomercyjny, ponieważ w tym środowisku inny nie miałby racji bytu. Rodzice

foto: L. Czarniecki-Pacyński

Niepubliczny Zespół Szkół i Placówek „Edukacja dla Przyszłości” w Lamkowie

przedszkolaków i uczniów nie pokrywają żadnych kosztów uczestniczenia w zajęciach szkolnych czy przedszkolnych. Przedszkolaki mają przy tym do dyspozycji: język angielski, gimnastykę korekcyjną, rytmikę oraz wycieczki rodzinne. Uczniom z kolei, oprócz realizacji programu nauczania zgodnego z wytycznymi Ministerstwa Edukacji, szkoła zapewnia jeszcze: naukę języka niemieckiego oraz zajęcia w ramach Dziecięcego Zespołu Ludowego „Mała Warmia”. Warto też może dodać, że kiedy nauczyciel ma w klasie ośmioro czy dwanaścioro uczniów, ma wtedy czas dla każdego z nich, co przekłada się potem na wyniki w nauce. W roku 2012 lamkowscy szóstoklasiści napisali swoje testy kompetencji najlepiej w Powiecie Olsztyńskim. W roku szk. 2015/16 otworzyliśmy też gimnazjum, które jednak obecnie, w związku ze zmianą polityki edukacyjnej MEN, zaczęło być wygaszane. Tegoroczna pierwsza klasa dojdzie zatem do końca swojej gimnazjalnej edukacji – następnych klas już jednak nie będzie. Pamiętajmy także, że „głodne dzieci nie myślą o nauce”. Lamkowska

placówka zapewnia więc swoim przedszkolakom i uczniom bezpłatnie śniadanie oraz niepełny obiad. Uczniowie szkoły – dzieci z ubogich, i często dysfunkcyjnych, wiejskich rodzin jeżdżą każdego roku na tygodniowe warsztaty językowe do krajów niemieckojęzycznych. To wszystko jest możliwe dzięki różnym projektom oraz fundraisingowi. Szkoła posiada certyfikat Warmińsko-Mazurskiego Kuratora Oświaty „Szkoła Promująca Zdrowie”, bierze udział w „Uniwersytecie Dzieci”, Olsztyńskiej Akademii Dzieci, oraz akcji „Szklanka Mleka, Owoce i Warzywa w Szkole”. Realizuje też wiele programów edukacyjnych, jak: „Lepsza Szkoła”, „Etyka nie tylko dla smyka”, „Mały Mistrz”, „Szkoła z Klasą”, „Klub Bezpiecznego Puchatka” czy „Ratujemy i uczymy ratować”.

Stowarzyszenie Na Rzecz Edukacji Dzieci i Rozwoju Obszarów Wiejskich WROTA

Lamkowo 29, 11-010 Barczewo,
tel: (89) 5141629
www.stowarzyszenie-wrota.pl

Łukasz Czarniecki-Pacyński